

Смернице групе FCC о учешћу у процесу лицитације за робу или услуге

21. јануар 2020.

Садржај

0. Преглед верзија.....	3
1. Увод.....	4
2. Предмет и подручје примене.....	4
3. Веза са другим смерницама.....	5
4. Општи принципи.....	5
a) Лојалност.....	5
b) Самосталност.....	6
c) Транспарентност.....	6
d) Одговорност.....	6
e) Норматив за усклађеност.....	7
f) Документација.....	7
5. Развој посебних процедура.....	7
6. Обавезе групе FCC.....	8
7. Обавезе запослених у групи FCC.....	8

0. Преглед верзија

Верзија	Датум	Измене
01	21. јануар 2020.	Почетна верзија. Одобрена од стране управног одбора

СМЕРНИЦЕ ГРУПЕ FCC О УЧЕШЋУ У ПРОЦЕСУ ЛИЦИТАЦИЈЕ ЗА РОБУ ИЛИ УСЛУГЕ

1. Увод

Међу различитим услугама које група FCC нуди на тржишту, **учешће у процесу лицитације коју организују њени клијенти заузима централно место у оквиру стандардних активности.**

Изузетно је важно да сви запослени у групи који учествују у том процесу предузму посебне мере како би избегли ситуације које би биле противне правилима саме групе, односно које не би биле у складу са законом.

Ако посматрамо етичке принципе, циљ смерница је, пре свега, да обезбеде да учешће групе FCC у процесима лицитације буде у складу са етичким кодексом и кодексом понашања саме групе, а посебно се пази на следеће вредности:

- a) **Поштење и поштовање:** Група FCC се током својих активности мора задржати поштен и целовит наступ.
- b) **Чврст став и професионализам:** Активности групе FCC морају одржавати примерно понашање и такво понашање се мора опазити у пружању услуга клијентима.

Поред тога, у смислу усаглашености са правним системом, ове смернице омогућавају постизање усаглашености са прописима који се односе на процедуре лицитације (а посебно са прописима који важе за јавне набавке и законом о заштити конкуренције), смањују ризик од могућих кршења правне регулативе, нарочито када су у питању прекршајна и кривична дела (корупција, преваре, мито итд.), и прописа о борби против монопола (тајно договарање са конкурентским компанијама).

2. Предмет и подручје примене

Циљ ових смерница је успостављање основних и заједничких елемената групе FCC за **припрему и презентацију понуда у процесима конкурентне набавке, које организују јавни или приватни ентитети.**

У сврху ових смерница, лицитација представља било који процес надметања у понудама робе или услуга за клијента, који је јавни или приватни ентитет, у оквиру ког су прописи или клијент успоставили посебну процедуру за пријем и поређење понуда од различитих добављача.

Укратко, ове смернице обезбеђују то да процеси доношења одлука и управљања у оквиру учешћа групе FCC на јавним и приватним тендерима буду у складу са општим правилима наведеним у етичком кодексу и кодексу понашања и правним оквирима.

Ове смернице важе за све компаније које чине групу FCC. За сваку земљу или предузеће могу да се уведу одређенији захтеви, ако је то згодно и потребно, али

специфични локални захтеви, односно они који важе за сектор не омогућавају изузимање од примене правила и процедура дефинисаних у овом документу.

3. Веза са другим смерницама

Ове смернице се примењују заједно са смерницама о борби против корупције, поклонима, заступањима и конкуренцији, које је успоставила група FCC.

4. Општи принципи

Генерално, а у циљу неговања вредности етичког кодекса и кодекса понашања, запослени у групи FCC су дужни да у свим активностима припреме тендера и управљања њима у процесима лицитације поштују следеће принципе:

- Лојалност
- Самосталност
- Транспарентност
- Одговорност
- Норматив за усклађеност
- Документација

а) Лојалност

Учешће било које компаније групе FCC у процесу лицитације мора увек бити такво да се у њему огледа **потпуна лојалност према клијентима и њиховим интересима**. То значи да током процеса лицитације не сме доћи до активности које би могле да спречавају или на незаконит начин ометају сврху тендера.

Ради примене тог принципа, запослени који учествују у тим процедурама морају да **знају и поштују процедуру набавке** коју дефинишу прописи или, у случају приватних процедура, сам клијент. Ни компанија ни њени запослени не могу да обављају радње којима се споменута процедура избегава нити да, током процедуре, користе канале за комуникацију који нису обухваћени правилима за тендер.

Ако услед откривене неправилности у процесу лицитације, мора да се поднесе **притужба или жалба**, те притужбе или жалбе увек морају имати правни основ и не смеју се подносити брзоплето.

Запослени и руководиоци у групи FCC морају да избегавају ситуације у којима може доћи до конфликта између њихових личних интереса и интереса групе FCC или клијента. Због тога, а у складу са етичким кодексом и кодексом понашања групе FCC, забрањене радње које имплицирају будућу или тренутну добит за запосленог, руководиоца или интересне стране.

b) Самосталност

Без утицаја на случајеве у којима компанија учествује у сарадњи са другим ентитетима, **одлуку о учешћу и детаљи услова понуде која се представља у оквиру било ког процеса лицитације доноси компанија самостално и једногласно.**

Информације везане за тендер се ни у ком случају не смеју делити са конкурентским компанијама. Ако конкурент запосленом у компанији пошаље информације о својој одлуци у вези са тендером, тај запослени о томе мора одмах да обавести канал за етичка питања који ће, у складу са околностима, установити које мере су најефикасније и најбоље.

У случају да понуда имплицира или може да имплицира сарадњу са другим ентитетима изван групе FCC (сумња на склапање подуговора, привремена спајања компанија, компанија које учествују итд.), неопходно је да се посебно анализирају прилика и неопходност сарадње која би се сматрала прикладном. У тим случајевима, ентитет групе FCC одговоран за процес не сме да формира никакав облик сарадње без претходне анализе и документације неопходности те сарадње са другим ентитетима, као и усклађености са правним оквиром. Такво оправдање је неопходно за сваку процедуру сарадње понаособ, осим у случајевима у којима је раније успостављен стабилан облик сарадње.

Исто тако, све одлуке за оспоравање резултата лицитације увек доноси компанија самостално, а на основу оправданих мотива. Исто важи и за подношење жалбе или тужбе од стране удружења компанија у одређеном сектору пословања.

с) Транспарентност

Односи између групе FCC и клијената који позивају на тендере морају бити транспарентни. То значи да ће компанија комуницирати са клијентом на поштен начин и путем канала успостављених у ту сврху.

У случају да, из комерцијалних, економских или других разлога, компанија није заинтересована за учешће у процесу, отворено ће у том духу саветовати и клијента и неће подносити лажне понуде с намером да не буду изабране.

Такође, ако запослени у компанији примете неправилности у процесу лицитације, морају о томе да обавесте компанију која лицитира путем канала за етичка питања чак и када до неправилности доведе рад особља клијента.

d) Одговорност

Понуде које подносе компаније у оквиру групе FCC у процесу лицитације морају да испуњавају разумне комерцијалне и економске критеријуме у тренутку подношења, чиме се спречава злоупотреба процеса лицитације у незаконите сврхе.

Посебно је забрањено да се подносе понуде које садрже неприкладне услове посматрано у односу на информације доступне у тренутку припреме тих понуда.

e) Норматив за усклађеност

Један од основних принципа који формира деловање групе FCC је усклађеност са законом. Приликом припреме и подношења понуда, компаније у групи FCC морају увек да се постарају за то да све буде усклађено са важећим правним регулативама, а посебно са прописима који се примењују на уговоре у јавном сектору, законима о борби против превара и корупције, законима о конкуренцији и свим другим прописима који важе за одговарајући надлежни орган.

Будући да настоји да у сваком тренутку обезбеди усклађеност са правном регулативом, група FCC је успоставила канал за етичка питања, путем којег запослени могу да пријаве било какве околности које би могле да представљају кршење закона или прописа.

Да би се испоштовао овај принцип, запослени који учествују у припреми и подношењу понуда на тендерима добијају посебну обуку у складу са својим одговорностима.

f) Документација

Све компаније у групи FCC, у складу са правилима, морају да чувају предметну документацију за све процесе лицитација у којима учествују, чак и када не добију на тендеру. Та предметна документација мора да садржи, најмање, тендерску документацију, прослеђену понуду, закључене добијене тендере и сву другу релевантну документацију. Када се тендер планира, ти планови такође морају да се заведу у документацију.

Ако компанија поднесе понуду која се значајно разликује од сличних понуда поднетих у протекле три године, у документацију се морају завести и разлози којима се оправдава та разлика.

Документација мора бити отворена за увид и надзор одељењу за усаглашеност и служби за интерну ревизију.

5. Развој посебних процедура

Сви сектори пословања морају дефинисати ове смернице у оквиру посебних процедура прилагођених сопственом комерцијалном статус, које даље, у погледу природе пословања, морају да дефинишу поступка доношења одлука.

Свака од тих посебних процедура мора најмање да дефинише следеће:

- (i) Особу или особе одговорне за доношење одлуке о томе да ли ће се учествовати на тендеру. У зависности од вредности тендера, могу да се успоставе различити нивои одобрења.
- (ii) Особа или особе одговорне за припрему и одобрење поднете понуде. Као и у претходном случају, могу да се успоставе различити нивои овлашћења за одобрење понуде, у зависности од вредности тендера или услова који се примењују (нпр. попусти који премашују одређено ограничење, вредност неопходних гаранција, преваре у смислу сарадње са конкуренцијом итд.).
- (iii) Процедура документовања или евиденција процедура.

Посебне процедуре у областима пословања морају да поштују правила дефинисана у овим смерницама. Изузетак или посебне околности могу да постоје само у случају да су (i) неопходни за обављање посла, и да су (ii) изричито одобрени од стране тела надлежног за усаглашеност.

Сви сектори пословања групе FCC морају да обавесте запослене о посебним процедурама које се можда примењују.

6. Обавезе групе FCC

Током примене ових смерница, различити сектори пословања групе FCC морају да:

- (i) Активно деле **садржај ових смерница и посебних процедура** које важе за све запослене и руководиоце који могу, директно или индиректно, да учествују у процесу лицитације.
- (ii) Успоставе ефикасне **програме обуке** да би сви запослени и руководиоци који могу, директно или индиректно, да учествују у процесима лицитације били упознати са свим обавезама које проистичу из усаглашености са овим смерницама. Ти програми морају садржати посебне делове који се баве значајем прописа о јавним набавкама, закона о борби против превара и корупције, као и закона о заштити конкуренције, а ефикасност поштовања тих прописа и закона би требало да се проверава редовно.
- (iii) Усаглашеност са овим смерницама контролишите ефикасно успостављањем контрола и процедура за надзор и ревизију.

Поред тога, све подружнице и сви сектори могу да уведу додатне мере надзора у интерне процедуре, у складу са својим комерцијалним статусом, које пре примене мора да одобри одељење за усаглашеност.

7. Обавезе запослених у групи FCC

Такође, запослени у групи FCC морају да буду упознати са овим смерницама и да користе ресурсе које компанија обезбеђује за омогућавање усаглашености. У том смислу, поред учествовања у програмима обуке, запослени групе FCC имају обавезу да путем канала за етичка питања обавесте компанију о свим инцидентима или могућим неправилностима које опазе у процесу припреме и презентације понуда на тендерима.